

INSPIRACE Projekt Labyrint věd(ění) umožní dětem vyzkoušet si vysokoškolské prostředí

Co je wampumový pás? Jak správně komunikovat? Je angličtina jazykem diplomacie a němčina armády? To je jen zlomek témat, která byla součástí přednášky určené pro děti od deseti do patnácti let. Teenageři celou hodinu pozorně nasávali nové informace, dobře se ale také pobavili.

Velkou aulu **Pedagogické fakulty UK** zaplnilo sedmdesát dětí ve věku od deseti do patnácti let a dvacítku dospělých posluchačů. „Do slov se oblékáme stejně jako do šatů,“ uvedla hodinu na téma Jak spolu (ne)komunikovat germanistka Tamara Bučková. Během přednášky, která zahájila projekt Labyrint věd(ění), měnila tón hlasu, klátila sebou, hrála různé postavy.

Třeba hned na začátku: „Cesta za poznáním je těžká a bude ještě těžší. Takže kdo na to nestačí, támhle jsou dveře!“ Nikdo z posluchačů to ale nevzal doslova, a tak všichni viděli, jak si vysokoškolská pedagožka svléká sako. Její styl komunikace se rázem změnil na uvolněnější a přístupnější pro publikum. To se bavilo od samého začátku. Jak mladí, tak jejich doprovod – učitelé, rodiče i prarodiče. Výklad základních pojmů a teoretickou část utnula Tamara Bučková hrou na milionáře. Všichni zaregistrovaní účastníci přednášky dostali barevné papíry s písmeny A, B, C a D. Kdy Gutenberg tiskl svou bibli? Aula se vybarví převážně do žluta, právě žluté papíry s písmenem B jsou správnou odpovědí.

Jak se otázky přibližovaly z minulosti k dnešku, znalosti rostly. Dotazy věnované vynálezu telefonu nebo zakladateli Facebooku odpověděli až na výjimky všichni správně.

Škola jako divadlo Tamara Bučková, která se specializuje na literaturu pro děti a mládež, si věkově různorodé publikum pochvalovala. „Byli vnímaví a příznivě naladěni. Všichni se smáli nebo reagovali na těch správných místech. Bylo dobré vidět, že jedna generace reaguje na tu druhou a sleduje reakce spolupoutníků životem,“ řekla. Podle ní je mix generací důležitý, protože se v netradičním prostředí mažou sociální role, které každého provázejí v rodině nebo ve škole.

Hodina zaměřená na úspěšnou komunikaci ovšem mířila hlavně na ty deseti- až patnáctileté, a tak obsahovala i ukázkou z Harryho Pottera nebo úryvky z videí oblíbených ViralBrothers. Školáci a gymnazisté byli nadšeni, chválili Tamaru Bučkovou za její styl, který je s tím na základních školách většinou těžko srovnatelný. „Člověk musel poslouchat, protože to bylo zajímavé, a ne jenom proto, aby si to zapamatoval a naučil se to kvůli písemce,“ vyzdvihla terciánka Martina z pražského Gymnázia profesora Jana Patočky. Její spolužačka Lucie zase byla ráda, že se mohla podívat do prostor univerzity. Zaujalo ji téma předsudků spojených s jazyky, třeba ten, že francouzština je jazykem lásky nebo němčina jazykem armády.

V aule s dívkami seděla jejich učitelka němčiny Jana Kosová. „Chtěla jsem, aby děti viděly vysokoškolské prostředí, kam se časem chystají. Myslím, že byly nadšené, celou dobu si zapisovaly,“ chválí své svěřence. Styl Tamary Bučkové je učitelce blízký. „Také hraju divadlo, kantor je herec, ať chceme nebo ne. Děti jsou zvyklé, že se jim všechno hýbe z počítačů, takže i mymusíme daleko víc hrát,“ tvrdí.

Učitel matematiky Petr Jaroš ze Základní školy Chmelnice s sebou přivedl dvanáct deváťáků. Ve svém volném čase přišli nejen jedničkáři, ale i trojkaři. „Setkali se s něčím úplně odlišným než dosud. Objevili něco nového,“ hodnotí. Pro jeho žáka Petra byla hodina mnohem zábavnější než ve škole právě díky propojení s videy a obrázky. S kamarádem Honzou sem přišli proto, že chtěli poznat novou formu komunikace, naučit se, jak správně poslouchat to, co druhý říká, jak se chovat mezi lidmi i na sociálních sítích. Od přednášek ke kempům Téma komunikace je doménou autorky projektu Labyrint věd(ění) Tamary Bučkové. Proto také úvodní přednáška na toto téma.

Nápad spustit univerzitu prvního věku, tedy pro deseti- až patnáctileté děti, se v její hlavě rodil dlouho, spojení našla v Ondřejovi Hníkovi, kolegovi z fakulty, který se zabývá didaktikou literatury a výzkumem čtenářství. S univerzitou prvního věku se setkala ve Vídni, Berlíně nebo Hamburku. „Zahraniční univerzity se starají o chytrý potěr, který by u nich mohl studovat,“ říká Bučková s tím, že i u nás podobné „univerzity“ fungují. Dosud je ale nikdo neuspořádal pro zmíněnou věkovou kategorii. „Kolegové mohou mít z náctiletých obavy, protože jsou zvědaví a svým způsobem ostřílení. O to větší je to výzva,“ tvrdí žena, která se zabývá i dramapedagogikou.

Přednášky jsou pro účastníky přístupné zdarma, náklady pokrývá fakulta. Konají se každé první úterý v měsíci. V květnovém termínu, na nějž se nyní mohou zájemci hlásit, proběhne přednáška o největším lidském orgánu – kůži. Sérii přednášek uzavře květnový workshop. Jeho podoba teprve vykryštalizuje podle ohlasů účastníků.

Ti, kdo budou pilně chodit na přednášky, absolvují i workshopy a pravidelně vypracují úkol vztahující se k přednášce, se mohou těšit na červený certifikát cum laudis, tedy jakousi obdobu červeného diplomu. Kdo nestihne všechno, získá obyčejný certifikát o absolvování Labyrintu.

Labyrint věd(ění) je přínosný nejen pro děti ze základních škol a víceletých gymnázií, ale i pro studenty samotné fakulty. Přihlásilo se jich už několik. Chtěli by sami vést workshopy, a splnit si tak požadavek povinné praxe. Tamara Bučková proto plánuje, že na fakultě rozjede i studentskou větev vznikající dětské univerzity. V budoucnu, tedy od podzimu letošního roku, by chtěli zaměstnanci **Pedagogické fakulty UK** rozšířit program také o workshopový týden pro školy a třídy. Probíhal by z kapacitních důvodů na konci léta, ještě před zahájením zimního semestru. Od příštího akademického roku se chtějí nadšenci pustit i do prázdninových kempů zaměřených na zájmové akce a češtinu pro cizince-děti, jejíž výuka je prý zatím v České republice nedostačující.

***

Co je Labyrint věd(ění)?

* Projekt **Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy** je nezaplatněnou univerzitou prvního věku, zaměřenou na děti od 10 do 15 let. Otevřený je ale i ostatním věkovým kategoriím.

* Autoři projektu chtějí zprostředkovat zajímavé poznatky z vědy a ukázat, jak je možné propojit akademické teorie s každodenním životem.

* Přednášky a workshopy vycházejí tematicky z humanitních i přírodovědných oborů, z umění i sportu.

* Přednášejícími jsou pedagogové **Univerzity Karlovy** a dalších univerzit v Česku i v zahraničí.

* Přednášky se konají vždy první úterý v měsíci od 16.30 do 17.30 ve velké aule **Pedagogické fakulty UK** v ulici Magdaleny Rettigové 4 v Praze 1.

* Zájemci se na ně mohou hlásit do posledního dne v předcházejícím měsíci.

Foto popis | Jako na vysoké škole. Kdo chce absolventský certifikát, musí získat zápočty za splněné úkoly.

Foto autor | FOTO MAFRA – PETR TOPIČ